

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O TRŽIŠNOM NATJECANJU ZA 2024. – KONAČNI PREDGOVOR – 1. travnja 2025.

Predgovor godišnjem izvješću o tržišnom natjecanju za 2024.

izvršne potpredsjednice i povjerenice za tržišno natjecanje Terese Ribere

Zadovoljstvo mi je što mogu prvi put napisati predgovor Izvješću o tržišnom natjecanju. Ovaj godišnji postupak prilika je za analizu i promišljanje, posebno na početku novog mandata.

Nije lako donositi politike u vrijeme velike nesigurnosti i nestabilnosti. Naš se svijet brzo mijenja. Nezakoniti agresivni rat Rusije protiv Ukrajine ušao je u četvrtu godinu, što je snažno utjecalo i na Uniju, između ostalog jer se opskrba energijom koristi u ratne svrhe. U takvoj situaciji mi se moramo boriti protiv klimatske krize i njezinih posljedica, i moramo jačati konkurentnost i otpornost.

Moramo odlučno djelovati kako bismo izgradili dekarbonizirano, otporno i pravedno gospodarstvo koje je spremno za buduće izazove i stvara radna mjesta; Europu koja povećava prosperitet svojih građana i poduzeća i koja je globalno konkurentna.

Europska unija je spremna za taj izazov. Europska komisija predstavila je Kompas konkurentnosti, važnu inicijativu koja pruža strateški okvir za buduće djelovanje. Za provedbu Kompassa ključan je Plan za čistu industriju: ambiciozan europski plan za smanjenje inovacijskog jaza, iskorištavanje dekarbonizacije i kružnosti za poticanje rasta, smanjenje prekomjernih ovisnosti i jačanje otpornosti. Plan se temelji na prednostima Europe, ubrzava prelazak na održivo, konkurentno i uključivo gospodarstvo, a istodobno tehnološke promjene potiču konkurentnost naših industrija.

Politika i provedba tržišnog natjecanja pridonose ostvarenju tih ciljeva. Iako se prilagođavamo stvarnim okolnostima na tržištu, trebali bismo se čvrsto pridržavati temeljnih načela pravednosti, otvorenosti i učinkovitosti. Na taj će način politika i provedba tržišnog natjecanja nastaviti doprinositi boljoj budućnosti Unije i njezinih građana još dugi niz godina.

Kao i uvijek, napredak se temelji na našem dosadašnjem radu.

Pod vodstvom izvršne potpredsjednice Margrethe Vestager Komisija je u 2024. imala mnoge uspjehe. Te su godine ostvarena značajna postignuća u području važnih projekata od zajedničkog europskog interesa. Odobrili smo prvi važni projekt od zajedničkog europskog interesa kojim se podupiru istraživanje, inovacije i prva industrijska primjena zdravstvenih proizvoda, kao i inovativne postupke proizvodnje farmaceutskih proizvoda. Odobrili smo i dva važna projekta od zajedničkog europskog interesa za infrastrukturu za vodik i mobilnost vodika. Ti revolucionarni projekti omogućit će velik napredak u tim područjima istraživanja i proizvesti pozitivne učinke prelijevanja u cijeloj Uniji.

Veliki dijelovi privremenog okvira za državne potpore u kriznim situacijama i tranziciji postupno su ukinuti tijekom 2024. jer su se mnogi izravni i neizravni učinci ruskog djelovanja smanjili, a gospodarstvo Unije pokazalo se otpornim na šokove s kojima se suočilo. Komisija je unatoč tome donijela 127 odluka o državnim potporama kojima se odobravaju nacionalne mjere koje su prijavile 24 države članice, najviše na temelju tranzicijskih dijelova okvira.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O TRŽIŠNOM NATJECANJU ZA 2024. – KONAČNI PREDGOVOR – 1. travnja 2025.

Komisija je bila produktivna i u području protumonopolskih pravila i kartela, u kojem je 2024. donijela deset odluka. Naše protumonopolske odluke uključivale su predmete od posebnog značaja kao što su *Mondelez*, *Vifor pharma*, *Teva Copaxone*, *Apple App Store Practices*, *Apple Pay* i *Meta Facebook Marketplace*.

Bilo je puno posla i u kontroli koncentracija. Broj prijavljenih koncentracija i dalje je visok te smo donijeli 398 odluka o spajanju, od kojih 351 pojednostavnjenu. Osam preuzimanja odobreno je uz preuzete obveze, a 2024. nije bilo zabrana.

U 2024. ostvarili smo znatan napredak u provedbi Akta o digitalnim tržištima. Prvih šest imenovanih nadzornika pristupa podnijelo je izvješća o usklađenosti s Aktom o digitalnim tržištima u ožujku 2024., što je dovelo do službenog pokretanja istraga zbog neusklađenosti protiv poduzetnika *Alphabet*, *Apple* i *Meta*. Zatim smo u toj godini otvorili dva postupka zbog neusklađenosti protiv poduzetnika *Apple* i jedan protiv poduzetnika *Meta*. Nadalje, *Apple* je imenovan nadzornikom pristupa za svoj operativni sustav iPadOS na uređajima iPad, a *Booking* nadzornikom pristupa za svoju uslugu internetskog posredovanja *Booking.com*.

U 2024. poduzeli smo krupne korake prema provedbi Uredbe o stranim subvencijama, koja štiti jedinstveno tržište od subvencija trećih zemalja kojima se narušava tržišno natjecanje. Tijekom godine dobili smo 102 prijave koncentracija i odobrili jednu predloženu koncentraciju pod uvjetom ispunjavanja obveza. Naposljetku, u okviru preliminarnog preispitivanja u području sigurnosne opreme za luke i zračne luke proveli smo prve nenajavljene inspekcije u okviru Uredbe o stranim subvencijama.

Sve te aktivnosti rezultat su kontinuiranog rada na evaluaciji i ažuriranju pravila tržišnog natjecanja, pojednostavnjenju postupaka i smanjenju regulatornog opterećenja za poduzeća.

Tako ćemo nastaviti u 2025. i u cijelome mandatu. Europa definira svoj novi poslovni i društveni model koji se temelji na vladavini prava i želi zaštititi tržišno natjecanje kao ključan dio izgradnje čistog, pravednog i konkurentnog jedinstvenog tržišta.